

9,2 miljarder till jobben, välfärden och en framtidsinvestering i det unga Sverige

Alliansregeringen har under mandatperioden prioriterat välfärdens kärna. Reformerna har genomförts för höjd kvalitet i viktiga välfärdsverksamheter. Därtill har stora resurser tillförts kommuner och landsting. Totalt har kommunsektorn tillförts 38 miljarder kronor i nivåhöjning 2010 jämfört med 2006. För att stötta kommuner och landsting i den ekonomiska krisen har kommunsektorn i år tillförts 17 miljarder kronor i tillfälligt statsbidrag. Från 2011 tillförs en permanent höjning av statsbidragen på 5 miljarder kronor.

Två viktiga uppgifter ligger nu framför oss när vi ser till välfärden i kommuner och landsting. Det ena är att överbrygga de ekonomiska problemen som hänger sig kvar till följd av krisen och fortsatt värna viktiga välfärdsverksamheter. Det andra är att möjliggöra satsningar på skola och utbildning så att dagens barn och unga ges bättre kunskaper för framtiden.

För att överbrygga den svaga inkomstutvecklingen 2011 vill vi tillföra kommunsektorn ett tillfälligt statsbidrag på 3 miljarder kronor 2011. Det är resurser vi vill ska gå till att värna kommunala kärnverksamheter, såsom sjukvård, omsorg och verksamhet som riktar sig till barn och unga.

Vi vill också göra riktade satsningar inom utbildningsområdet. Därför föreslår vi en bred framtidsinvestering i det unga Sverige. Satsningen ska möjliggöra för fler unga människor att få kunskaper att bygga sina framtida liv på, förbättra möjligheterna till anställning och minska riskerna att ställas utanför arbetsmarknaden.

Totalt vill vi satsa 6,2 miljarder kronor under perioden 2010-2014 med huvudfokus på grundskolan, lärare och lärlingar. Bland annat föreslås satsningar på lärares fortbildning, utökad undervisningstid i matematik i grundskolan, ett utbyggt lärlingssystem i gymnasiet och på komvux samt införande av betyg från årskurs 6. Därtill föreslås ytterligare platser på yrkesvux för läsåret 2010/2011.

Totalt innebär satsningen 9,2 miljarder kronor till kommunsektorn, välfärden, skolan och utbildningssystemet 2010-2014.

3 miljarder till kommunsektorn 2011

Det ekonomiska läget har förbättrats sedan den ekonomiska vårpropositionen för 2010. Behovet av att förlänga det tillfälliga konjunkturstödet till kommunsektorn har därmed minskat. Trots den starkare ekonomiska utvecklingen bedöms dock kommunsektorns inkomster utvecklas relativt svagt under 2011. Däremot sker det en väsentlig förbättring av det ekonomiska läget i kommuner och landsting redan 2012 till följd av den starkare konjunkturutvecklingen.

Tabell 1. Årlig procentuell utveckling av inkomster och utgifter samt finansiellt sparande och resultat i miljarder kronor.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Totala inkomster	748	3,7	1,2	3,3	3,7	3,7
skatter	516	1,5	3,2	4,4	4,6	4,5
statsbidrag	116	18,3	-8,3	-2,1	-1,0	-0,2
Totala utgifter	755	2,4	2,9	2,8	3,5	3,5
konsumtion	636	2,7	2,5	2,5	3,5	3,4
Finansiellt sparande	-7	3	-10	-6	-5	-3
<i>procent av BNP</i>	<i>-0,2</i>	<i>0,1</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,2</i>	<i>-0,1</i>	<i>-0,1</i>
Resultat	14	14	4	8	9	12

Den relativt svaga inkomstutvecklingen 2011 kan innebära att det blir svårt för vissa kommuner och landsting att uppfylla balanskravet.

Vår samlade bedömning är därför att kommuner och landsting bör tillföras ett tillfälligt statsbidrag på 3 miljarder kronor 2011. Tillsammans med den permanenta höjningen av statsbidraget på 5 miljarder kronor tillförs kommunsektorn med detta totalt 8 miljarder kronor 2011.

Genom att tillfälligt höja det generella statsbidraget ges bättre förutsättningar att värna och stärka kvaliteten i välfärdstjänsterna som äldreomsorg, sjukvård, skola och utbildning och hålla uppe den kommunfinansierade sysselsättningen.

En framtidsinvestering i det unga Sverige

En god utbildning förbättrar människors kunskaper och förmågor. Genom att ge alla barn och unga möjlighet till en god utbildning förbättras livschanser, ökar rättvisan och ökar deras framtida möjligheter. Det ökar chanserna att få arbete, en bra lön att leva på och stärker möjligheterna till delaktighet i samhället.

I ett långsiktigt perspektiv är ett välfungerande och kvalitativt utbildningssystem avgörande för en väl fungerande arbetsmarknad. Ett väl fungerande utbildningssystem, som förser unga med rätt kompetenser och färdigheter, är förmodligen det mest effektiva sättet att

förbättra ungas arbetsmarknadssituation och motverka att ungdomar fastnar i arbetslöshet.

Alliansen föreslår därför en bred framtidsinvestering i det unga Sverige under åren 2010-2014. Satsningen ska möjliggöra för fler unga människor att få kunskaper att bygga sina framtida liv på. Satsningen omfattar satsningar på lärarna, grundskolan, gymnasiet, yrkesvux, sfi samt en utvärderingsfunktion för utbildningspolitiken. Totalt omfattar framtidsinvesteringen 6,2 miljarder kronor åren 2010-2014:

16 insatser för bättre skola och utbildning

1. Ett lärarpaket för fortbildning, kompetens och forskning

Lärarna är av stor betydelse för elevernas studieprestationer. Lärarpaketet innehåller en fortsättning av lärarlyftet, forskarskolor för lärare och VAL (vidareutbildning av obehöriga lärare). Paketet syftar till att öka lärarnas kompetens och höja andelen behöriga lärare. Ett rektorslyft ingår också då duktiga rektorer, som har tid och kompetens nog att vara aktiva pedagogiska ledare, har en positiv påverkan på undervisningens kvalitet. Totalt utgör lärarpaket en satsning på 1,3 miljarder kronor fram till 2014.

2. Ökad undervisningstid i Sveriges skolor

Sverige ligger under EU-snittet vad gäller lärarledd tid. Forskning visar samtidigt att mer undervisning i form av lärarledda lektioner påverkar elevers prestation i grundskolan positivt, åtminstone för yngre elever och i ämnen där hjälp och stöd hemifrån är mindre, främst då matematik. I syfte att stärka elevers kunskaper i matematik föreslås en ökning av den i timplanen garanterade undervisningstiden i ämnet.

Ökningen beräknas motsvara en timme ökad undervisningstid per vecka i *tre årskurser*. En utredare bör titta på hur en utökning av undervisningstiden kan ge störst effekt och i övrigt hur reformen bäst kan utformas. Samtliga skolor omfattas. Reformen beräknas träda i kraft vårterminen 2013. Totalt omfattar satsningen på ökad undervisningstid 750 miljoner kronor fram till 2014.

3. Satsning på matematik, naturvetenskap och teknik

I ett högteknologiskt kunskapssamhälle är kunskaper inom matematik, naturvetenskap och teknik (MNT) extra betydelsefulla. Undersökningar visar dock att elevers intresse för och kunskap i dessa ämnen är svaga. Den pågående satsningen på MNT förlängs därför till och med 2012. Då har den pågått i fyra år och det är rimligt att låta en annan reform ta över – ökad undervisningstid i matematik. Totalt omfattar satsningen på matematik, naturvetenskap och teknik 200 miljoner kronor.

4. Fortsatt läsa-skriva-räkna-satsning

Goda baskunskaper är avgörande för all annan undervisning. Har en elev inte lärt sig att läsa, skriva och räkna ordentligt under de första årskurserna, är risken stor att han eller hon få svårt i andra skolämnen. Läsa-skriva-räkna-satsningen infördes i syfte att förbättra elevernas baskunskaper. Den pågående satsningen förlängs nu med två år till 2012. Då undervisning i läsa-skriva-räkna redan är ett grunduppdrag för skolorna är det motiverat att sedan avsluta satsningen. Totalt omfattar satsningen 650 miljoner kronor.

5. Betyg från årskurs 6

Ny forskning indikerar att avskaffandet av betygen i grundskolans låg- och mellanstadium under 1970-talet fick långsiktiga konsekvenser för många barn och inte minst barn från hem utan studietradition. För att förbättra uppföljningen, och därmed möjligheten att fånga upp elever som behöver extra stöd, föreslås att betyg införs från årskurs 6. Totalt omfattar satsningen på tidigare betyg 340 miljoner kronor fram till 2014.

6. Fler nationella prov

Ett mål- och resultatnriktat utbildningssystem kräver en kontinuerlig uppföljning och utvärdering. Nationella prov syftar till att främja en likvärdig skola och ger en bild av variationer i utbildningssystemet. Totalt omfattar satsningen på fler nationella prov 324 miljoner kronor fram till 2014.

7. Fortsatt uppdrag mot mobbning

Kampen mot mobbning ska fortsätta. Skolverket får därför i uppdrag att fortsätta satsningen på forskningsbaserade åtgärdsprogram mot mobbning i skolan fram till 2014. Totalt omfattar satsningen 40 miljoner kronor.

8. Förlängd satsning på sommarskola

Fler ungdomar ska ges möjlighet att komplettera sina betyg och öka sin chans till slutbetyg, något som erfarenheten visar ökar sannolikheten till framtida framgång på arbetsmarknaden. Förslaget innebär att den tillfälliga utbyggnaden av sommarskolan under 2010 förlängs till 2011. Satsningen omfattar 20 miljoner kronor, vilket ska läggas till de redan avsatta 40 miljoner kronorna. Sammantaget räcker detta till cirka 24 000 platser.

9. Belöna duktiga lärare

Det måste löna sig att vara en bra lärare och att bli en bättre lärare. En arbetsgrupp föreslås därför tillsättas för att analysera hur ett stimulansbidrag kan utformas som ska utgå till kommuner eller skolor som inför lönesättningsmodeller som belönar lärare vars undervisning visar en positiv påverkan på elevernas resultat och trivsel. Baserat på arbetsgruppens förslag, blir sedan nästa steg att överväga bl.a. stimulansbidragets storlek.

10. Satsning på entreprenörskap i skolan

Entreprenörskap ska löpa som en röd tråd genom utbildningssystemet. Vi vill bygga vidare på den entreprenörskapstrategi som alliansregeringen beslutat om. Därtill vill vi öka verksamhetsstödet till organisationer som framgångsrikt arbetar med entreprenörskap i skolan. Därför föreslår vi att ytterligare medel tillförs Skolverket och Tillväxtverket för detta arbete. Totalt omfattar satsningen 60 miljoner kronor fram till 2014.

11. Fler lärlingsplatser på gymnasiet och vuxenutbildningen

För en del elever fungerar undervisning i ett klassrum bäst, för andra är tiden med en erfaren handledare ovärderlig. Därför skapas lärlingsutbildningar på yrkesprogrammen. Lärlingsutbildningarna ska syfta till att bygga broar från skola till arbetsliv. Lärlingsutbildning på komvux, s.k. vuxenlärlingar, bör på samma sätt vara ett bra alternativ för vuxna som vill byta yrke eller återetablera sig på arbetsmarknaden.

Under perioden 2011-2014 kommer sammanlagt ytterligare 30 000 ungdomar att beredas möjlighet att få gymnasielärlingsplats. Under samma period ges även 5 900 personer möjlighet att gå lärlingsutbildning inom komvux. Under ett uppbyggnadsskede införs ett tillfälligt statligt stöd för att etablera lärlingsutbildningen i den nya gymnasieskolan och vuxenlärlingar inom komvux. Totalt omfattar satsningen 1 360 miljoner kronor fram till 2014.

12. Försöksverksamhet med ett fjärde tekniskt år på gymnasiet

Vi föreslår en försöksverksamhet med ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan. När ett sådant fjärde tekniskt år fanns på 1980-talet och i början på 1990-talet var det populärt. Flera branscher har också påtalat att det finns ett behov av arbetskraft med denna kompetens. Vi menar att det finns skäl att återinföra denna utbildning på prov, för att därefter ta ställning till om den bör bli ett permanent inslag i gymnasieskolan. Totalt omfattar satsningen 120 miljoner kronor fram till 2014.

13. Satsning på fler platser i yrkesvux

Alliansregeringen genomför stora satsningar på fler utbildningsplatser inom yrkesvux/komvux, yrkeshögskolan samt universitet och högskolan. Totalt har antalet utbildningsplatser ökat med cirka 76 000 årsplatser under perioden 2009-2011. I rådande konjunkturläge och för att bekämpa ungdomsarbetslösheten är det motiverat att ytterligare öka antalet platser på yrkesvux hösten 2010 och våren 2011. För läsåret 2010/2011 föreslår regeringen därför ytterligare 10 000 platser på yrkesvux. Totalt omfattar satsningen 980 miljoner kronor.

14. Bonus till bra skolor i utsatta områden

Vi föreslår att det införs en tillfällig bonus till skolor i utsatta områden för att stimulera till resultatförbättringar. Bonusen ska utformas så att den belönar de skolor som uppvisar de största mätbara resultatförbättringarna, exempelvis på nationella prov. Satsningen bör

avgränsas till ett antal skolor inom ramen för de 38 stadsdelar som omfattas av s.k. lokala utvecklingsavtal. Totalt omfattar satsningen 60 miljoner kronor fram till 2014.

15. Förbättrad kompetens hos lärare i svenska för invandrare (Sfi)

Goda kunskaper i svenska är viktig för möjligheten att få jobb och integreras i samhället. För att förbättra resultaten i sfi-undervisningen har alliansregeringen genomfört ett stort antal reformer. Vi vill nu satsa på Sfi-lärares kompetens, då många av dem saknar formell behörighet i ämnet svenska som andra språk. Vidare saknade en relativt hög andel av lärarna i Sfi en pedagogisk högskoleexamen läsåret 2008/2009. Satsningen ingår i lärarpaketet.

16. Bättre utvärderingar inom utbildningsområdet

Arbetet med att förbättra utvärderingen av beslut, reformer, resultat och måluppfyllelse inom utbildningsområdet måste fortsätta. Vi föreslår därför att det inrättas en utvärderingsfunktion inom utbildningsområdet från den 1 januari 2012.

Sammanfattande tabell över föreslagna utbildningsatsningar

Totalt innebär förslagen ökade kostnader om 490 mnkr 2010, 1 179 mnkr 2011, 1 433 mnkr 2012, 1 511 mnkr 2013 och 1 584 mnkr 2014.

<i>miljoner kronor</i>	2010	2011	2012	2013	2014
Lärarpaket inkl. Sfi-lärare		93	450	500	250
Ökad undervisningstid i matematik (i tre årskurser, 1 timme per vecka)				250	500
Fortsatt MNT-satsning		0	200	0	0
Fortsatt Läsa-skriva-räkna-satsning		400	250	0	0
Införande av betyg från åk 6		15	74	133	118
Fler nationella prov		82	88	81	73
Fortsatt mobbningsuppdrag		10	10	10	10
Sommarskola 2011		20	0	0	0
Stimulansbidrag för lönesättande modeller för lärare					
Entreprenörskap i skolan		15	15	15	15
Lärlingsutbildning gymnasiet		44	146	277	327
Vuxenlärlingar på komvux		0	150	185	231
Försök: fjärde tekniskt år på gymn.		10	30	40	40
Bonus till skolor i utsatta områden som förbättrar elevprestationerna		0	20	20	20
Yrkesvuxplatser	490	490			
Utvärderingsfunktion 2012					
Summa	490	1 179	1 433	1 511	1 584